

100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Βερροιαίων νέα

Τρίτη 16-10-2012

ΕΚΔΟΣΗ: ΣΤ'2 ΤΑΞΕΩΣ

4ου Δημ. Σχολ. Βέροιας

Η Βέρροια ελεύθερη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Η Βέρροια ελεύθερη σελίδα (συν.)	2
Ο πόλεμος αρχίζει σελίδα (συν.)	2
Τελευταία μάχη σελίδα	2
Βέρροια, η πόλη μας σελίδα	3
Σύμφωνο συμμαχίας	4
Συνθήκη Βουκουρεστίου	4
Τα όπλα του αγώνα σελίδα	5
Ελευθέριος Βενιζέλος, Ένας μεγάλος ηγέτης σελίδα	6
Κωνσταντίνος, ο Αρχιστράτηγος της νίκης σελ.	6

Από μέρες είχαν φτάσει τα
μαντάτα στη Βέροια.
Όπου να 'ναι μπαίνει ο
ελληνικός στρατός στην
πόλη ελευθερωτής και
νικηφόρος. Έλληνες και
Τούρκοι σε μεγάλη
αναστάτωση,
διλήμματα, φόβος
και προσμονή.
Τούρκοι
φορτώνουν την
πραμάτεια τους
και προσπαθούν
να φύγουν. Ο
Σιδηροδρομικός
Σταθμός γεμίζει
από
απελπισμένους
ανθρώπους που αφήνουν
τα σπίτια όπου
γεννήθηκαν και παίρνουν
τους δρόμους της φυγής.
Βεργιωτάδες φίλοι τους
προσπαθούν να τους
πείσουν ότι δεν
κινδυνεύουν, πως δεν
πρέπει να φύγουν. Τόσα

χρόνια έζησαν μαζί, κι αν
δημιουργούνταν εντάσεις
δεν έφταιγε ο λαός.
Αυτοί που ήταν ψηλά,
που διοικούσαν, που
αποφάσιζαν, που

Ο Μητροπολίτης Καλλίνικος και ο Τούρκος Δήμαρχος
Αλή Χαλίλ Βέης υποδέχονται τον ελληνικό στρατό.

λόγους.
Έλληνες και Τούρκοι
Προύχοντες με τη
συμμετοχή του
Μητροπολίτη
Καλλίνικου και του
Τούρκου Δημάρχου
Αλή Χαλίλ Βέη
πραγματοποιούν
σύσκεψη στη
Μητρόπολη και
αποφασίζουν να

αλληλοπροστατευτούν.
Να μην αλλάξει η πόλη,
να μη γίνουν
βανδαλισμοί και
σφαγές, παρά μόνο να
νιώσουν τον αέρα της
λευτεριάς και να
βοηθηθούν μεταξύ τους,
όπως έμαθαν να κάνουν
απ' τη μέρα που
γεννήθηκαν. Όχι ότι δεν

Ο Πόλεμος αρχίζει

υπήρχαν ακραίες συμπεριφορές από την πλευρά των
κατακτητών. Ήταν όμως περιορισμένες. Μόνο μετά
την ατυχή κατάληξη της επανάστασης του 1878 είχαν
χειροτερέψει τα πράγματα. Είχαν αγριέψει.
συνέχεια στη σελ. 2

5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1912

Επτά ελληνικές μεραρχίες με συνέχεια στη σελίδα 2

Γιωργος
Πελεκιδης

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΕΛΕΚΙΔΗ

Η Βέρροια ελεύθερη

Γι αυτό η ανάγκη για λευτεριά ήταν ακόμα πιο μεγάλη, όπως και οι ελπίδες που ποτέ δεν έσβησαν μα κρυφόκαιγαν και περνούσαν από γενιά σε γενιά στο μυαλό και την καρδιά τους. Έπρεπε όμως οι απλοί άνθρωποι να προστατέψουν τους φίλους και

Οι δε προύχοντες την περιουσία τους και τα οφίτσια τους. Έτσι η πόλη το αξέχαστο μεσημέρι της Τρίτης 16 Οκτωβρίου παραδίδεται αναίμακτα και κατόπιν συμφωνίας στα χέρια των Ελλήνων.

ΧΡΥΣΑ ΔΑΣΚΑΛΟΥ-ΕΛΕΝΗ ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗ

Τελευταία μάχη

Επίσημα τηλεγραφήματα αναγγέλλουν ότι ο Ελληνικός στρατός προελαύνει προς κατάληψιν της Βέρροιας. Συναντήθηκε με τον Τουρκικό στρατό στη θέση Τριπόταμος, από όπου η απόσταση με τη Βέρροια είναι πολύ κοντινή. Κατά την προέλαση των δυνάμεων μας οι Τούρκοι προέβησαν άμυνα, αλλά ο Ελληνικός στρατός επιτέθηκε με σφοδρότητα και ανάγκασε τον εχθρό να τραπή σε φυγή. Η μάχη διήρκησε τρεις ώρες και δόθηκε η ευκαιρία στα Ελληνικά στρατεύματα να αναπτύξουν την ορμή τους και την ανδρεία τους. Ο εχθρός καθώς έφευγε προς τη Βέρροια δεν εγκατέλειψε μόνο τις θέσεις του αλλά και τα όπλα του και τα πυρομαχικά του. Οι απώλειες των Τούρκων είναι μεγάλες.

ΧΡΥΣΑ ΔΑΣΚΑΛΟΥ-ΕΛΕΝΗ ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗ

Ο πόλεμος αρχίζει

περίπου 100.000 άντρες αρχιστράτηγο διάδοχο Κωνσταντίνο, ξεχύθηκαν στη Μακεδονία. Τα νέα διαδίδονται με ενθουσιασμό. Ο λαός ανυπομονεί και περιμένει ώρα την ώρα της απελευθέρωσης. Ονειρεύονται την Ελληνική σημαία να κυματίζει στα σπίτια τους, περιμένουν και αισιοδοξούν. Η προέλαση του ελληνικού στρατού συνεχίζεται, αναγκάζοντας τους Τούρκους εγκαταλείψουν τα υψώματα Ελασσόνας (6

Οκτωβρίου) και να αμυνθούν στα στενά του Σαρανταπόρου. Μετά από διήμερη μάχη στις 9 και 10 Οκτωβρίου και παρά τις πολλές απώλειες (182 νεκροί, περίπου 1.000 τραυματίες), ο ελληνικός στρατός κατάφερε να καταλάβει το Σαραντάπορο, αναγκάζοντας τους εχθρούς σε οπισθοχώρηση και άτακτη φυγή. Η πρώτη σημαντική ελληνική νίκη είχε επιτευχθεί και ήταν ορόσημο, γιατί άνοιγε το δρόμο για την απελευθέρωση της Μακεδονίας. Οι Τούρκοι άρχισαν να υποχωρούν και οι

Έλληνες να προελαύνουν: Κατερίνη, Γρεβενά, Σιάτιστα, Κοζάνη. Ο αρχιστράτηγος Κωνσταντίνος ήταν αποφασισμένος να προχωρήσει με το στρατό του βόρεια προς το Μοναστήρι, το οποίο έπρεπε κατά την άποψή του να καταλάβει για λόγους στρατηγικής. Την ίδια ώρα, οι Βούλγαροι συνέχιζαν την προέλασή τους προς τη

ΙΡΙΓΚΛΕΡΤ ΜΟΥΤΣΑ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΒΕΡΡΟΙΑ

«Η Βέροια (Φερόη, Ειρηνούπολις-Καραφέρια) είναι η σπουδαιότερη πόλις της Ημαθίας, βρίσκεται Β.Δ της Θεσσαλονίκης, απέχει αυτής σιδηροδρομικώς 2 1/2 ώρας περίπου.

Υπάγεται εις το Βιλαέτιον της Θεσσαλονίκης και είναι έδρα επάρχου (καϊμακάμη) και του Μητροπολίτου Βερροίας και Ναούσης. Η πόλις είναι κτισμένη σε οροπέδιο στους πρόποδες του Βερμίου, δεσπόζει της πεδιάδας της Ημαθίας μεταξύ των ποταμών Αλιάκμονος και Λυδίου. Είναι κατάφυτος και έχει εκτεταμένον και αξιοθαύμαστον ορίζοντα. Απέχει του Αλιάκμονος 3/4 περίπου της ώρας διαρρομένη υπό του ποταμού (Μαυρονέρι ή Τριπόταμος) και κατακλύζεται από άφθονα ύδατα κατερχόμενα εκ του Βερμίου όρους. Η Βέρροια λέγεται ότι εκτίσθη κατ' άλλους μεν υπό ηρώος τινός Φέρονος κατ' άλλους δε υπό τινός νύφθης Βερροίας καλουμένης θυγατρός του Φέριτος (μακεδονιστί Βέρητος) υιού του Μακεδόνας.

Βέρροια γράφεται πιθανώς εκ του φέρειν ροάς από τα οποία πράγματι έχει μεγάλην αφθονίαν. Ειρηνούπολις δε ονομάζεται διότι παθούσα εν τω 904 εκ σεισμού ανοικοδομήθη υπό της Βασιλίσσης του Βυζαντίου Ειρήνης. Εν τη Εκκλησιαστική ιστορία η Βέρροια κατέχει θέση διαπρεπή διότι εν αυτή ο Απόστολος Παύλος προελθών εκ Θεσσαλονίκης εκήρυξεν το Ευαγγέλιον (56-59 μετά Χριστόν) και συνέστησε την πρώτην Χριστιανική Κοινότητα. Εις ανάμνησιν μάλιστα σώζεται εν περιβλέπτω θέσιν (πολλά κυπαρρίσια) και το μαρμαρινον αυτού βήμα εφ' ου εκήρυξεν. Όχι μακράν δε της ιστορικής ταύτης θέσεως παρακείται και τζαμίον, όπου κατά τις μαρτυρίας των αρχαιολόγων θεωρείται ως αρχαίος βωμός και κατά την Χριστιανικην ελευθέραν περίοδον ως Ναός των Αγίων Αποστόλων.

Οι κάτοικοι της πόλεως ανέρχονται εις 13.000 περίπου εξ ων οι 6.000 περίπου είναι Έλληνες, οι 5.500 Τούρκοι και 700 Εβραίοι, 500 Αθίγανοι, Αιγύπτιοι και άλλοι. Γλώσσα επικρατούσα είναι η Ελληνική και η Τουρκική. Οι οικία της πόλεως ανέρχονται εις 4.000 περίπου Έχει 52 εν όλω Ναούς και 12 τζαμιά, στρατώνα κείμενο εις δεσπόζουσαν θέσιν και νεόδμητον σχολήν των αρρένων διώροφον μετά 14 δωματίων κατά τας νεωτέρας σχολικάς απαιτήσεις. Υπάρχει και ψυχαγωγικόν και φιλανθρωπικόν σωματείον «Αδελφότης Μέλισσα» το οποίο διατηρεί βιβλιοθήκην, δίδει θεατρικές παραστάσεις κατήρτισε μουσικόν όμιλος «Ορφεύς» και γυμναστικό όμιλον «Θησεύς» από τινώ δε ετών υπάρχει και φιλανθρωπικόν αποκλειστικώς σωματείων των Κυριών. Η Βέρροια έχει πλήρη Αστική Σχολήν εξ εξ τάξεων, ημιγυμνάσιον εκ τριών

τάξεων, παρθηναγωγείον εξατάξιον και δύο μικτά νηπιαγωγεία. Από Βερροίας υπάρχει σιδηροδρομική γραμμή ένθεν μεν μέχρι Μοναστηρίου ένθεν δε μέχρι Θεσσαλονίκης» .(ΣΚΡΙΠ 17/10)

ΕΙΡΗΝΗ ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

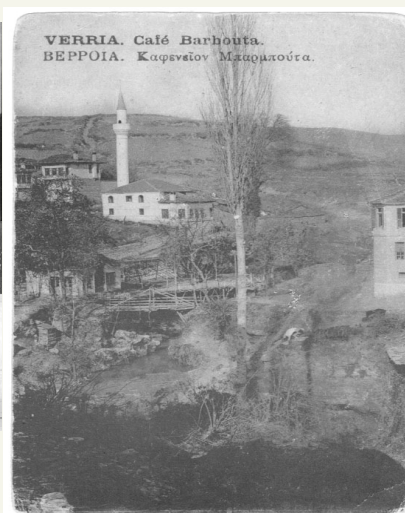
Βέρροια, η πόλη μας

Η παράδοση της Βεροιώτικης αρχιτεκτονικής, έχει αφήσει τα σημάδια της, στη πόλη ζωντανά και αναλλοίωτα μέχρι σήμερα, προκαλώντας το ενδιαφέρον των επισκεπτών αλλά και ειδικών επιστημόνων. Στους δύο παραδοσιακούς οικισμούς της Κυριώτισσας και της Μπαρμπούτας, τα ίχνη που άφησε το χθες έγιναν μνήμες και εντάχθηκαν στη ζωή της πόλης σήμερα. Ξεκινώντας τη βόλτα μας στη παλιά Βέροια, πρώτη μας στάση είναι η εβραϊκή συνοικία της Μπαρμπούτας, η οποία οφείλει το όνομά της στην ομώνυμη βρύση που βρίσκεται ακόμη στη περιοχή. Σύμφωνα με την παράδοση όποιος περαστικός έπινε νερό από αυτή τη βρύση, παντρευόταν Βεροιώτισσα και παρέμενε για πάντα στην πόλη. Η συνοικία βρίσκεται στο βορειοδυτικό μέρος της πόλης, έξω από τα παλιά τείχη της, ανάμεσα στα κάστρα, κάτω από τον κεντρικό πύργο και δίπλα στο ποτάμι των γύφτων, όπως ονόμαζαν τον Τριπόταμο στο Μεσαίωνα. Εικάζεται ότι στη περιοχή της Μπαρμπούτας τα σπίτια συνδέονται μεταξύ τους με υπόγειες στοές τα αποκαλούμενα λαγούμια. Μερικά από τα χαρακτηριστικά της στοιχεία, είναι οι αρχιτεκτονικές προεξοχές (σαχνισιά) ο υπερυψωμένος επάνω από τη στέγη ηλιακός που επικοινωνούσε με ξύλινη σκάλα με το ανώγειο χαγιάτι και ήταν ελεύθερο απ' όλες τις πλευρές καθώς και οι δίφυλλες βαριές εξώπορτες με οριζόντια και διαγώνια ξύλα, που φέρνουν πλατυκέφαλα γυφτόκαρφα. Άλλο σημαντικό αρχιτεκτονικό στοιχείο είναι η έλλειψη καμινάδων από τα εβραϊκά σπίτια, διότι χρησιμοποιούν μαγκάλια με ρόδες. Εδώ διατηρείται η εβραϊκή συναγωγή, μοναδική στα Βαλκάνια την οποία είχε

ΜΑΡΙΑ ΑΝΘΥΜΙΑΔΟΥ-ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΜΟΥΣΚΑ

ΒΗΜΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

VERRIA. Café Barhouta.
ΒΕΡΡΟΙΑ. Καφενείο Μπαρμπούτα.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΣΟΥΛΑΧ ΑΓΑ
ΠΙΕΙΤΕ ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΚΑΦΕ
ΣΤΟ ΟΜΟΡΦΟΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ
ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ- ΣΕΡΒΙΑΣ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ

Στις αρχές της δεκαετίας του 1910 άρχισε μια προσπάθεια συνεννόησης ανάμεσα στα βαλκανικά κράτη. Ο στόχος τους ήταν να διεκδικήσουν εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στη Βαλκανική χερσόνησο. Έτσι υπογράφηκαν οι συνθήκες συμμαχίας μεταξύ της Σερβίας, του Μαυροβουνίου, της Βουλγαρίας και της Ελλάδας. Ο Α' Βαλκανικός πόλεμος, ανάμεσα στους συμμάχους και την Τουρκία, ξέσπασε τον Οκτώβριο του 1912. Οι πολεμικές επιχειρήσεις, τόσο στη στεριά όσο και στη θάλασσα ήταν σκληρές. Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε εδάφη της Μακεδονίας και της Ηπείρου.

Απελευθέρωσε σημαντικές πόλεις, όπως η Θεσσαλονίκη και τα Ιωάννινα. Ο ελληνικός στόλος κατέλαβε επίσης πολλά νησιά του ανατολικού Αιγαίου.

Το 1913, με την συμμετοχή των μεγάλων δυνάμεων υπογράφεται στο Λονδίνο μια συνθήκη μεταξύ των αντίπαλων πλευρών. Η ρύθμιση των συνόρων όμως ανάμεσα στα Βαλκανικά κράτη, δημιουργεί προβλήματα μεταξύ τους. Έτσι, ξεσπά ο Β' Βαλκανικός πόλεμος. Αυτή τη φορά η Βουλγαρία ήταν αντιμέτωπη στη συμμαχία Ελλάδας-Σερβίας. Τα ελληνικά στρατεύματα κέρδισαν σημαντικές νίκες και η Βουλγαρία αναγκάστηκε να υποχωρήσει.

Συνθήκη Βουκουρεστίου 1913

Η **Συνθήκη Βουκουρεστίου (1913)** είναι η συνθήκη ειρήνης που συνομολογήθηκε στις 10 Αυγούστου στο Βουκουρέστι εξ ου και η ονομασία της, μεταξύ των Βασιλείων της Ελλάδας, της Ρουμανίας, της Σερβίας, και του Μαυροβουνίου αφενός και της Βουλγαρίας αφετέρου. Με τη συνθήκη αυτή δόθηκε τέλος στο Β' Βαλκανικό Πόλεμο ακριβώς μετά την ήττα της Βουλγαρίας.

Οι διαπραγματεύσεις της διάσκεψης για τη συνομολογήση της συνθήκης αυτής διεξάχθηκαν στο Βουκουρέστι σ' έναν αγώνα προσδιορισμού των νέων συνόρων και ειδικότερα των Σερβο-Βουλγαρικών και των Ελληνο-Βουλγαρικών (στη Θράκη).

Η συνθήκη του Βουκουρεστίου

Γενικά η Συνθήκη Βουκουρεστίου (1913) με την άμεση σχετικά συνομολογήση και υπογραφή της υπήρξε πολύ σημαντική ιδιαίτερα στους Συμμάχους (Ελλάδα, Σερβία και Ρουμανία) δια της οποίας εκτός του ότι ορίστηκαν τα σύνορα της ηττημένης Βουλγαρίας με τις όμορες σύμμαχες και νικήτριες Χώρες, ταυτόχρονα απετράπει και η όποια ανάμιξη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σε βαλκανικά πλέον ζητήματα, εκτός από της εκ μέρους της τελευταίας ανακατάληψη της Αδριανούπολης καθώς και τμημάτων της Ανατολικής Θράκης μέχρι τον ποταμό Έβρο. Πρόσθετα όμως για την Ελλάδα με τη συνθήκη αυτή άρχισε και να οριστικοποιείται και η ποθητή λύση ενός μεγάλου επίσης ζητήματος του Κρητικού που

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η στρατιωτική προετοιμασία της Ελλάδας ήταν από τους κύριους στόχους του κινήματος στο Γουδί το 1909. Ως ακόλουθο αυτών των ετοιμασιών στα μέσα Ιανουαρίου 1912 έφτασε στην Ελλάδα γαλλική αποστολή για την εκπαίδευση του στρατού. Αντίστοιχη βρετανική αποστολή έφτασε στις 11 Απριλίου για την εκπαίδευση του στόλου.

Ένα ακόμη μέλημα του Ελ. Βενιζέλου ήταν να αποκατασταθεί η ενότητα στο στράτευμα. Για αυτό το λόγο, τον Μάρτιο του 1912 επανέφερε τον διάδοχο Κωνσταντίνο, ο οποίος είχε απομακρυνθεί μετά το κίνημα του 1909. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν μεγάλες παραγγελίες σε στρατιωτικό εξοπλισμό, οι οποίες ήταν εφικτό να πραγματοποιηθούν χάρη στην θεαματική ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας. Το θωρηκτό «Γεώργιος Αβέρωφ» αποτέλεσε την πιο σύγχρονη μονάδα και ταυτόχρονα σύμβολο της υπεροπλίας του ελληνικού στόλου.

Ο ελληνικός στρατός τις παραμονές του πολέμου ανέρχονταν σε δύναμη 135.000 ανδρών. Ο Βενιζέλος, επίσης, έσπευσε να ενισχύσει τον στόλο με παραγγελίες νέων πλοίων ακόμη και την τελευταία στιγμή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΠΡΙΚΙΑΗΣ-ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΤΣΗΣ

Τ ο θ ω ρ η κ τ ό Α β έ ρ ω φ

Το Θωρηκτό Αβέρωφ είναι ένα πλοίο - θρύλος του Πολεμικού μας Ναυτικού. Οι επιτυχίες του στο Αιγαίο του χάρισαν αμέσως τον χαρακτηρισμό «Το τυχερό πλοίο».

Κατασκευάστηκε στα ναυπηγεία του Λιβόρνο της Ιταλίας, κατελκύστηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1910 και παραδόθηκε στη χώρα μας στις 15 Μαΐου 1911. Την 1η Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου κατέπλευσε στο Φάληρο κι έγινε δεκτό με ενθουσιασμό από τον ελληνικό λαό. Κόστισε συνολικά 25.000.000 χρυσές ελληνικές δραχμές. Το 1/3 της τιμής του κατέβαλε ο εθνικός ευεργέτης Γεώργιος Αβέρωφ και τα 2/3 το ελληνικό δημόσιο με εξωτερικό δανεισμό.

Το «Αβέρωφ» ήταν από τα πιο σύγχρονα πολεμικά της εποχής του. Ατμοκίνητο, έπλεε με ταχύτητα 23 κόμβων και είχε πλήρωμα 20 αξιωματικών και 670 ναυτών. Αμέσως έγινε η ναυαρχίδα του απηρχαιωμένου ελληνικού στόλου.

Το «Αβέρωφ» σε επιχειρησιακό επίπεδο άλλαξε τις ισορροπίες στο Αιγαίο. Με κυβερνήτη τον ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη ηγήθηκε των ελληνικών ναυτικών δυνάμεων στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-13. Οι νικηφόρες ναυμαχίες της Έλλης και της Λήμνου κατά του τουρκικού στόλου διέλυσε τις προσδοκίες του Σουλτάνου και της Υψηλής Πύλης για τον έλεγχο του Αιγαίου.

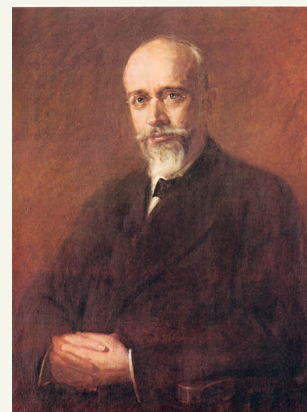
Ο π λ ι σ μ ό ς τ ο υ ε λ λ η ν ι κ ο ύ σ τ ρ α τ ο ύ

Το **Mannlicher-Schönauer** (Μάνλιχερ-Σενάουερ) υπήρξε ένας τύπος επαναληπτικού τυφεκίου, με περιστροφικό γεμιστήρα, που παρήχθη από τη **Steyer-Mannlicher** για τον Ελληνικό Στρατό και αργότερα χρησιμοποιήθηκε και από το στρατό της Αυστρο-Ουγγαρίας.

Η Ελλάς θέσπισε τα τυφέκια και τις αραβίδες Μάνλιχερ-Σενάουερ σαν πρωτεύοντα όπλα του στρατού στα 1904. Το πρώτο συμβόλαιο για 60.000 τεμάχια με την κατασκευάστρια εταιρία υπογράφηκε στα τέλη του 1905. Στα 1907 άρχισαν οι πρώτες παραλαβές. Μέχρι το ξέσπασμα του Α΄ Βαλκανικού πολέμου, το Φθινόπωρο του 1912 ο Ελληνικός στρατός είχε παραλάβει συνολικά 130.000 τυφέκια και αραβίδες, καθώς και 100 εκατομμύρια φυσίγγια κατασκευασμένα τόσο στην Αυστρο-Ουγγαρία, όσο και στην Ελλάδα από το ΕΠΚ. Το Μάνλιχερ αποτέλεσε το βασικό όπλο των Ελλήνων κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους του

Ελευθέριος Βενιζέλος, ο μεγάλος ηγέτης

Ε. Βενιζέλος

με τη Βουλγαρία και κατόπιν με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1912 κήρυξε τον πόλεμο στην Τουρκία. Ήταν ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος. Την 1 Οκτωβρίου, αναγγέλθηκε η κήρυξη του πολέμου, έγιναν δεκτοί οι Κρήτες βουλευτές, και κηρύχθηκε η ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα. Ο ελληνικός λαός υποδέχθηκε τις εξελίξεις αυτές με μεγάλο

«Μια φωνή δικηγόρου, ήπια, ακριβής, ελεγχόμενη, χωρίς υπερβολικό συναίσθημα. Μιλούσε τα ελληνικά σαν κάποιος που είχε μάθει να αγαπάει τους αρχαίους συγγραφείς. Δεν ήταν μόνον η φωνή. Ήταν αναμφίβολα και τα μάτια. Φωτεινά, διαπεραστικά μάτια όταν σε κοιτάζαν κατάματα έμοιαζαν έτοιμα να διαβάσουν τις πιο βαθιές σκέψεις σου. Όταν χαμογελούσε, ολόκληρο το πρόσωπό του έμοιαζε να φωτίζεται με καλοσύνη και φιλία». Μ΄ αυτή την περιγραφή ο βρετανός ιστορικός Άντριου Ντάλμπι αρχίζει το βιβλίο του για τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Ο **Ελευθέριος Βενιζέλος** (Μουρνιές Χανίων 23 Αυγούστου 1864– Παρίσι, 18 Μαρτίου 1936) υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους πολιτικούς της νεότερης Ελλάδας, με τα σημαντικότερα επιτεύγματα στον τομέα κυρίως της εξωτερικής πολιτικής και των οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Διπλασίασε τα εδαφικά σύνορα της Ελλάδος, πρωταγωνίστησε στην αυτονομία της Κρητικής Πολιτείας και την οριστική ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, συνέβαλε στην απελευθέρωση του μεγαλύτερου μέρους της Μακεδονίας, του μεγαλύτερου τμήματος της Ηπείρου, των

νησιών του Αιγαίου και στην οργάνωση της χώρας στα πρότυπα αστικού κράτους διατελώντας πολλές φορές πρωθυπουργός. Υπήρξε επίσης ο άνθρωπος που έστω για λίγο υλοποίησε ένα ασύλληπτο όνειρο των Ελλήνων, τη σύνδεση με τις πατρογονικές εστίες της Μικρασίας, με την προσωρινή κατοχή της Σμύρνης κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία.

Μετά το κίνημα στο Γουδί ο Βενιζέλος καλείται να αναλάβει τις τύχες της Ελλάδας.

Μέσα στους άμεσους στόχους του ήταν η απελευθέρωση αλύτρωτων περιοχών. Σ΄ αυτή τη χρονική συγκυρία όμως, δεν ήθελε να γίνουν άμεσα κινήσεις από τις βαλκανικές χώρες, προκειμένου να αναδιοργανωθεί στρατιωτικά η χώρα και να είναι απολύτως έτοιμη όταν έρθει η ώρα που θα εκρίνοντο όλα (διέβλεπε τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σε σύντομο διάστημα και τον αναπόφευκτο πόλεμο για τη διανομή των εδαφών). Θεωρούσε ότι, αν ξεσπάσει ένοπλη σύγκρουση στα Βαλκάνια χωρίς Ελληνική συμμετοχή θα χαθεί για πάντα η δυνατότητα να υλοποιηθούν οι ελληνικές

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Κωνσταντίνος Α΄ της Ελλάδας

Ο Κωνσταντίνος Α΄ (21 Ιουλίου του 1868– 11 Ιανουαρίου 1923) ήταν Βασιλιάς των Ελλήνων τις περιόδους 1913-1917 και 1920-1922. Το όνομά του είναι συνδεδεμένο με κρίσιμες περιόδους της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, από τους νικηφόρους Βαλκανικούς πολέμους, την αντιπαράθεσή του με τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον Εθνικό διχασμό ως τη Μικρασιατική καταστροφή.

Ο Κωνσταντίνος ήταν ο πρωτότοκος γιος του Βασιλιά Γεωργίου Α΄ σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, από την οποία αποφοίτησε με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού του Πεζικού.

Κατά τον ατυχή ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, ο Κωνσταντίνος ανέλαβε την αρχιστρατηγία και θεωρήθηκε από τους υπόλοιπους αξιωματικούς ο βασικός υπαίτιος της ήττας. Μετά τον πόλεμο, η κυβέρνηση Θεοτόκη ανέθεσε στον Διάδοχο την

Το έργο του Διαδόχου ήταν πράγματι αξιόλογο.

Το 1912 τα χριστιανικά βαλκανικά κράτη κήρυξαν τον πόλεμο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Με ηγέτη τον τότε Διάδοχο Κωνσταντίνο, ο Ελληνικός Στρατός νίκησε τους Τούρκους στις μάχες του Σαραντάπορου και των Γιαννιτσών και απελευθέρωσε τη Θεσσαλονίκη. Μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης, ο Κωνσταντίνος μετέβη στο μέτωπο της Ηπείρου, όπου οδήγησε σε επιτυχές πέρας την πολιορκία του Μπιζανίου, καταλαμβάνοντας τα Ιωάννινα και απελευθερώνοντας την Ήπειρο. Μετά το τραγικό γεγονός της δολοφονίας του Γεωργίου Α΄, στις 18 Μαρτίου 1913 στη Θεσσαλονίκη, ο Κωνσταντίνος ανέβηκε στον θρόνο. Κατά τον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο υπήρξε πάλι Αρχιστράτηγος του Ελληνικού Στρατού, οδηγώντας τον σε νέες νίκες κατά των

